Chotowskiego X. Tomasza: Kazanie przy najpierwo-
szém plebanii Horzeszowskiéy do infuły Ko-
deńskiéy wiecznie inkorporowanéy ziedno-
czeniu.

KAZANIE

Przy Naypierwszym Plebanij Hoszczáńskiey, Do *Infuły Kodeńskiey wiecznie inkorporowáney* ZIEDNOCZENIV.

Ná Solenney *Wielmożnego Naywielebnieyszego Jmći. Xiędza*

PIOTRA STANISŁAWA PUTKOWSKIEGO

Infułátá Kodeńskiego Łuckiego, Chełmskiego, Káthedrálnego Kánoniká, Plebáná Hoszczáńskiego, J. K. M. Sekretárzá aktuálnego

INTRODVKCYEY.

Przez

Xiędza Tomászá Chotowskiego *Soc: JESU* Ordynáryuszá Káznodźieię Kodeńskiego Fárnego, w Kośćiele Hoszczáńskim záłożenia Swiętey TROYCY, Dniá 12. Czerwcá, Roku Páńskiego 1718.

MIANE.

Y temuż Naywielebnieszemu Práłátowi DEDYKOWANE.

w WARSZAWIE
w Drukárni Scholárum Piárum

Ná
Rodowity Kleynot W. J. Mći. Xiędzá
INFUŁATA KODENSKIEGO

I.

Nie dźiw iże ná głowę Oyczyzná nie ięczy,
Bo Herbownego Cyrkuł wiąże ią NAŁĘCZY

II.

Zeby Honor z Fortuną zá Twoie fátygi
Wiecznie ſłużył, pomoże do tey NAŁĘCZ ligi.

In Nomine Patris & Filij & Spiritûs Sancti.
Matt. 28.

DO tych cázs ſpráwy náſzè w Imieniu cudownych záczynáliśmy táiemnic, káżdą Nayświętſzey TROYCY Oſobę, ſzczegulnym ſzánuiąc wyznániem, y áffektem; dźiś podobnym poczynámy ſobie ſpoſobem, iáko Wſchodniego Páńſtwá Poſpolſtwo: ktore po śmierći Konſtántá Ceſarzá, widząc Konſtántyná, Tyberyuſzá, y Herákliuſzá, pozoſtáłych ſukceſſorow, á rodzonych Bráći, ſuplikowáło: *Sicut credimus in Sanctiſſimam Trinitatem, ſic à tribus qui unum ſentiant regamur Principibus*, y w ich Imię dálſze Kroleſtwá ſwoiego záczęli procedery, nas ucząc abyśmy wſzyſtkie ákcye náſze, pánowánia nád ſobą, woli, rozumu, y pamięći, przy tych świętych záczynáli, y konczyli Imionách. Dał nam ſam BOG naſz *Gen.* 1. Przykład tego, *In principio creavit DEUS*

G *cælum*

cælum & terram & Spiritus DEI ferebatur super aqvas w Imię swoie świat z niczego wyprowádzáiąc, iáko mowi uczony Faber. *In principio Filius, in DEO Pater, in Spiritu DEI indicatur Spiritûs Sanctus.* Y w stárym Testámenćie iáko mamy *Danielis* 3. Imienia TROYCY Swiętey, w káżdey poważney wzywáno sprawie, *Deum Abraham; Deum, Isáac, & Jacob*, tymże procederem szli Prorocy, Legacye swoie, y opowiádánia przyszłych rzeczy tym záczynáiąc Imieniem; A w Nowym Testámenćie 1. *ad Corinth*: Paweł S. tę nam zostáwił náukę: *Sive manducatis sive bibitis, sive aliud quid facitis, omnia in Gloriã DEI facite*, żeby y naymnieyszego z Xawerem nie było tchnienia, ktoreby początku od BOGA TROYCY Jedynego niemiáło. Tego náuczáć kázał Chrystus: *Euntes docete.* Pod Nayświętszą Mistrzynią, w szkole Niebieskiey náuczoná Swiętá Agnieszká, *ex Ordine S. Dominici*, trzy z rąk MARYI odebráwszy Kámyki ten záchowáła sposob Niebieskie usłyszáwszy słowa: *Scito Filia te Sacras mihi ædes excitaturam quo circa hos tres lapillos ape; & effice ut qaævistua ædificatio constantissimæ fidei individuo Trinitatis fundamento nitatur*, iákoby rzekłá Nayświętsza Pánná, czyli Kośćioły buduiesz, czyli wálne zá-

czy-

czynáſz ſpráwy, pámiętáy ábyś Imienia Bogá twoiego niezániedbał. Do czego ſtoſuiąc ſię Pòéta ták mowi: *ædificas hîc ipſe DEO venerabile Templum, Supremi Templum Numinis eſto priùs*, áby ſię prawdźiło o tobie, co o Kośćiele: *Sactificetur Nomen Tuum* Nigdy to Imię z myśli z ſercá, y z áffektu nie wyſzło Swiętemu Bázylemu, ktory ſię przed cáłym záſzczyca świátem: *Per Imaginem animæ impreſſam me obtinui rationis uſum, Chriſtianus effectus, utiq; ſimilis efficior DEO, Trinitatis myſterium Chriſtianorum, & Religionis Noſtræ maximè proprium dogma eſt, per quod diſtingvimur a Gentilibus, & Judæis.* Tego Imienia wzywáć kázáłá Swięta Dionizyá idącemu ná męki Synowi: *Memento fili mi, nos in Nomine Trinitatis Baptiſatos, non perdamus indumentum ſalutis Noſtræ.* Podobne nam Kośćioł S. Mátká náſza intymuie słowá, czyli ná ſądách, Publicznych Kongreſſách, Polityeznych Konwerſácyách, *non perdamus indumentum ſalutis*, Pamiętáymy ná Imię BOGA, żeby káżdá akcyá byłá *in Nomine Patris*: Patrzmy *Joann.* 5. mowi: *non poteſt Filius facere à ſe quidquam, niſi quòd Patrem viderit facientem, quæcunq; fecerit Pater, hæc & Filius ſimiliter faciet*, My Filij adoptivi BOGA náſzego, káżdą w żyćiu náſzym ſprawę

Duchowną czyńmy w Imię Oycá y záczynáymy. A ia czy poważe się w Imię Nayświętszey TROYCY dźiś o BOGU, ktory iest *ineffabilis* záczynáć mowę? Ey milczećtu, gdźie Przedwieczne Słowo; *locutus est nobis DEUS in Filio*, mowi Dźiś tydźień áż názbyt Językow użyczyło. Niebo, *Acto.* 2. Apparuerunt lingvæ dispertitæ, Dźiś Pythagoricum Silentium káżdemu nákázuie, *Proverb.* 25. grożąc słowy *Qui scrutator est Majestatis opprimetur à gloria.* Myśl Augustynie, iák w TROYCY Jedynego opisáć BOGA, od máłey dźiećiny w dołeczek przelewáiącey Morze, usłyszáwszy, prędzey Ja w ten dołek bezdenne przeleię morze, niźli ty poimiesz Augustynie co myślisz; skonfundowány záwołász cáłemu świátu Doktorską podáiąc náukę: *Vis scire naturam DEI, hoc scito quòd nescias, adsit certa fides, & nulla quæstio erit.* Opisuiąca Theologio BOGA, rożne mu definicye y umieiętność; attributa przyznáiąc, musisz dźiś przed cáłym Niebem y świátem przyznáć, gdźie o tey Táiemnicy záczniesz máteryą, y powtorzyć z Jeremiászem Prorokiem *Cap.* 1. *A. A. A. Domine Deus, ecce nescio loqui*, przyznáć by naymędrśi z Hierą Philosophem muśićie (ktoremu Dionysius Sycyliyski trzy dni ná opisanie BOGA pozwolił:) *Quo*

plus

plus cogito, eo immensum cogitationum profluit mare, incōprehensibilis DEUS est, dosyć záwołáć: *est DEUS alta fides!* dosyć stánąwszy nád tym niezbrodzonym morzem, *ad Rom.* 11. uczynić exklámácyą. *O! altitudo Divitiarū Sapiētiæ & sciētiæ DEI, quàm investigabiles viæ ejus*. To niezáczynáć mowić dźiś o Nayświętszey TROYCY? ey zácząć *In Nomine Patris*. Uważáiąc álbowiem dwoistą dniá dźiśieyszego koniunkcyą ná tym mieyscu, pierwszą w Ewángelij námienioną *& Patris & Filij*, drugą wprzyłączeniu tuteyszey Plebánij, y Kośćiołá pod Tytułem TROYCY S. zostáiącego ad Codnensem Infulatam Præposituram, z łáski Nayiáśnieyszego Máiestátu J. K. M. zá stárániem Jaśnie Wielmożnego JANA FRYDERYKA SAPIEHY, Kasztelana Trockiego, Dźiś do rąk przy solenney Introdukcyi W. J. X. Infulátá oddáną, naywiększe wyznáńie w tym Swiętey upátruie TROYCY, gdźie principalne Kodeńskie y tuteysze pomnieysze Beneficium, iedná odbiera ręka, y wiecznymi nie oddźieli się czálámi, Hieroglifik Swiętey wyrážáiąc TROYCY, *quæ sunt eadem uni tertio, sunt eadem inter se*, zkąd náuczyć się nam trzebá: że naylepiey ten wyznáie y poznáie Nayświętszą TROYCĘ, kto Konjunkcyi

nigdy z Bogiem ńie rozrywa. AdM. D. G. Pierwſzy Chrześciáńſkiego Nábożeńſtwá záłożony fundáment, w tych ſię od Chryſtuſá rzeczonych do nas zámyká ſłowách: *In Nomine Patris & Filij & Spiritûs Sancti*, ktory znák kłádąc ná czoło uwáżáć mamy, że pierwſzá myśl náſza bydź o BOGU powinna, kłádźiemy ná ſerce, daiąc znáć, że Sercem ſercá náſzego BOG ieſt. Nieſzczęśliwy w czyiey duſzy nie dokołáce ſię Niebo BOGA! w tym znáku podobieńſtwo nas BOGU wydáie ſię, iáko mowi S. Bernárd: *Mens imago DEI eſt, in qua ſunt tria, Memoria, Intellectus, & Voluntas, per Memoriam Patri ſimiles ſumus, per Intellectum Filio, per Voluntatem Spiritui Sancto.* Y to w Krzyżu wyznáiemy ná cáłych nas kłádąc znák Troycy Nayświętſzey, ukázuiąc, że iák ten naylepiey Krzyż wyżnáie, ktory ſię do niego przywiąże wieczną z Páwłem S. konjunkcyą, *Confixus ſum cruci*, ták ten naylepiey wyznáie tę wſzyſtkich Táiemnic Táiemnicę, kto w tym znáku rozum, pámięć, y wolą ſwoię ſámym ſobą wiecznie łączy. *Exod.* 13. z ćięſzkiey niewoli zá manudukcyą Moyżeſzá wyprowádźiwſzy BOG lud Jzráelſki, ſam z niemi nie rozdźielnie zoſtáie. *Dominus præcedebat eos ad oſtendendam viam per diem in Columna nubis,*

nubis, *&* *per noctem in Columna ignis*. Uczeni to uwáżáiąc, upátruią w tey podroży Nayświętszą TROYCĘ, Oćiec, Kolumná to, álbo fundáment wszystkich rzeczy; *Principium æternum* iáko mowią Theologowie; Syná Przedwiecznego uwáżaią *in nube*, ktory w Obłoku y wstąpił w Niebo, y podobnym sądźić przyidźie sposobem, w Ogniu Duch Nayświętszy figurowány, cáłá tu Nayświętsza TROYCA nád tym mizernym stáneła ludem, ktorą osobliwiey wyznáiąc *Indissolubili nexu*, ták się serdecznym áffektem trzymał tych Kolumn pomieniony Jzráel, iż y ná krok odstąpić nie chćiał od nich. Byliśmy iák w Egipskiey do tych czas niewoli w tym kráiu, prowádźi nas, gospodáruiący tu BOG w TROYCY Jedyny, ad *Terram fluentem lacte & melle* do Kodniá, właśnie iák do obiecáney źiemi, słodką Swiętych pámięćią, ktorych tám spoczywáią ćiáłá, płynącey, y ták wielą odpustámi ozdobney; osobliwszá tám źiemia Swiętá, *Terra cui benedixit Dominus* Nayświętsza MATKA w Obráźie swoim łáskámi słynącá; prowádźi nas BOG w TROYCY Jedyny *in Columna Ignis* w serdeczney miłośći pod czas złączenia tego mieyscá z támtym; podźmysz iák owe *Ezechielis*. 1. Zwierzęta w Woźie chwały

Boſkiey, *Unum quodquè gradiebatur ante faciem ſuam*, zá Mánudukcyą Páſterſką, y Przodkuiącą *Præcurſoris Domini* JANA SAPIEHY Łáſką. A ták ſię w tey podroży żyćia náſzego łącząc nierozdźielnie z Bogiem, naylepiey Nayświętſzą TROYCĘ w tey Konjunkcyi poznáwáć będźiemy. Do tego końcá prowádźił Uczniow ſwoich Jan Opat, tę im oſtátnią przed śmierćią zoſtáwuiąc náukę: *Fratres mei, & Filij mei, ubi non poteſtis capere Trinitatem perfectè, illic amate*, to Ja mowię: tu ſię ſerdeczną z Bogiem łączćie miłośćią, gdźie go żádnym by Anielſkim nie poymiećie rozumem.

Lucæ 11. Pożądánego ná świát Gośćiá poſyłá w legácyey Pan y BOG náſz: *Miſſus eſt Angelus Gabriel à DEO in Civitatem Galileæ cui nomen Naſareth ad Virginem deſponſatam Viro*, Oracya w Niebieſkiey ſkomponowáná Retoryce, *Ave Gratia plena, Dominus tecum, Spiritus S. ſuperveniet, Concipies Filium*, o Mieyſce cáłey Nayświętſzey Konkuruie TROYCY, Gdźie z wolą BOGA zgádzáiąc ſię MARYA, ták ſię ſerdeczną miłośćią do iego przywiązáłá Máieſtátu, w Niebieſkiey ná ten czas zoſtáiąc kontemplácyi, że żádney nigdy od pierwſzego poczęćia ſwoiego nie miáłá od BOGA ſeparácyey; y

tu

tu naybárdźiey w tey Konjunkcyi z BO-GIEM *Dominus tecum*, uznáwáłá nigdy dostátecznie niepoznánego BOGA. O-czym dáiąc znáć Błogosłáwioney Euláliey ták ią Máćierzyńskim upominááłá áffe-ktem: *Quando me salutas Angelica salutatione, noli, si vis mihi placere amodò salutationem tam citò proferre, scias me tunc gaudium summum percipere, maximè cum dicis Dominus tecum*, ná dowod práwdy że coś podobnego y my doyść możemy szczęśćia, ieżeli wedle Chrystusowych słow w Ewángeliey rzeczonych: Kto pełni wolą moię, ten Mátką moią, y Brátem moim iest, w tym naywięcey wyznáwáć będźiemy TROYCĘ Swiętą, ieżeli poczęte w nas Słowo Boskie, w drugich przez kommunikácyą miłośći zobopolney rodźić się będźie sercách.

Judicum 6. Naywiększa poćiechá od Aniołá zwiástowana Gedeonowi byłá, że się z Bogiem wiecznie łączył *Dominus tecum, Virorum fortissime* O! dałżeby BOG żeby S. Anioł Stroż, to nam co moment renowowáł Słowo *Dominus tecum*, nie schodźiłoby nam ná śiłách iák Gedeonowi, niezwyćiężonemi zostáwálibyśmy Sámsonámi, w tey z Bogiem Konjunkcyi, Bráterską miłośćią spoione sercá, w Bátáliách z Juliuszem Cesárzem, te poćieszne

 powtá-

powtárzáliby słowá, *Veni, Vidi, Vici*, gdyby się práwdźiło: *Alter & alter homo est, sed tamen unus homo est.* Winszowałby nam 2. *Petri* 1. Apostoł S. tego pożądánego szczęśćia, *supra Petram* ná Wierze Swiętey stáropolskiey ufundowánego: *Gratia & pax adimpleatur, in cognitione DEI, ut per hæc efficiamini Divinæ Consortes Naturæ*, Co niby uwáżáiąc Lyranus ná záchęcenie násze, złączenie BOGA z námi opisuiąc mowi: *Ipse est nobis intimior, quàm nos ipsi, quoniam ipse conjungit principia intrinseca, quibus unusquisquè nostrum substantialiter constituitur*, Tákiego nas wyznánia náuczyć prágnie, ábyśmy się ze wnętrznemi áffektámi duszy nászey łączyli z Bogiem. Czego Swiętey náuczáiąc Getrudy, ták sam BOG do niey mowi: *Ego qui sum purus & merus amor, ita desidero ut uniaris mihi indissolubili unione, sicut homo desiderat retinere halitum & Spiritum suum, sinè quo nequit vivere*, O! miłośći nigdy nie poięta BOGA nászego, iák nas łácną do poznánia ćiebie prowádźisz drogą. 1. *Regum Cap.* 3. *Crevit Samuel & Dominus erat cum eo, & non cecidit ex omnibus verbis ejus in terram, & addidit Dominus, quoniam revelatus fuerat Dominus Samueli in Silo*, Trzy rázy powtorzone *Dominus* Nayświętszą wyráża TROYCĘ z ktorą się ni-

gdy nierozerwánie łączy Samuel, trzy rázy się odzywáiąc wołáiącemu BOGU: *Ecce ego, quia vocaſti me.* Dałżeby BOG podobnych Sámuelow, Synow wáſzych, żeby był *Dominus cum eis*, á nie gorſzące niewinność Osoby, álbo nierozerwáná Kuſlá brát Confraternitas, ktorych przykłádem swoim do podobnego żyć á prowádźićie, dałby BOG żeby podobni ſłudzy wáśi byli Sámuelowi, ná roſkaz naymnieyſzy odzywáiący się *ecce ego quia vocaſti me* ále iáki Pan táki Kram: Trzebáby odzywáć się wołáiącemu Pánu BOGU do Zákonnego ſtánu *ecce Ego*, mowićby z Piotrem Swiętym *Domine jube me venire ad te ſuper aquas* żeby w głębokośći morza świátá tego nie utonąć, ále do brzegu ſzczęśliwey wiecznośći beſpiecznie dopłynąć, żeby się żáłuiącego BOGA nád námi nie pełniłá pogrożká. *Vocavi & renuiſti, conſiliũ meũ deſpexiſti, ego quoq; in interitu tuo ridebo*, Wołał ćię do poprawy ták wiele rázy BOG y powſtánia z grzechow á mowiłżeś *ecce ego quia vocaſti.* Tákby nám z Sámuelem poſtępowáć ſobie potrzebá, ták dochowáć raz záczętey konjunkcyi, á w tym naylepiey w TROYCY Jedynego poznamy BOGA. Ták go uznáwałá S. MARYA de Falko Nábożeńſtwem, záchowániem Przykázáń iego,

znim śię łącząc, zá co trzy perły drogie, przy dokończeniu śmiertelnego żyćia wyrážáiące S. TROYCĘ w Jey ználeźiono sercu. O ktożby mi dał żeby dźiś lustruiąc sercá wászé BOG, Obraz swoy ná nich wyryty ználazł. *Exodi* 3. Pilnującemu Owieczek swoich Moyżeszowi w Krzáku ukázuie śię BOG: *Apparuit ei Dominus in flamma ignis de medio Rubi*, bespieczny Moyżesz prętkim spiesży krokiem, *Vadam, videbo visionem hanc*, áż mu w stręt głos Páński czyni: *ne appropinques*, *solve calceamenta*. Ubiegáć śię zechcemy do widzenia BOGA, ále nas ręká Spráwiedliwośći zátrzymá, *solve* Kośćiołom, *solve* záćiągnione długi, *solve* pozostáłe w rękách twoich cudze fortuny, *solve* gromádney Kupcow ássistencyi, *solve* płączącym śierotom y sługom, *solve*, á dopiero *vadam videbo*, obáczysz BOGA, do ktorego oko twoie prágnąć záwsze powinno. Ná źimnie, w mizeryi będący Moyżesz, poćiechy szuká przy goreiącym Krzáku. Takćiby nam sobie postępowáć potrzebá, oźiębliśmy w nabożeństwie, oto goreiący miłośćią nászą w ćierniowym Krzáku Chrystus, zágrzeie nas, tu po smutkách poćiechá, ktorą znáydowáłá pobożna Pánná ze wśi Fizen názwáney (*teste Bartoldo*) tá w ćięszkich dolegliwośćiách swoich zo-

stáiąc

ſtáiąc pytáiącym ſię o poćiechę, ukázowáłá ćierniem ukoronowánego Páná mowiąc: *hoc meum ſolatium, hoc levamen doloris*, ták y nam poſtępowáćby trzebá wpodobnych okázyách. Záwołány powtornie Moyżeſz odzywá ſię BOGU: *adſum* áż mu ſię opiſuie Nayświętſza TROYCA *Ego ſum DEUS Abraham, DEUS Iſaac, DEUS Jacob, abſcondit Moyſes faciem ſuam*, usłyſzáwſzy Imię Nayświętſzey TROYCY, owych Izáiáſza náśláduie Seráfinow: *duabus velabant faciem*, niepoiętność wyráżaiąc BOGA, ták ſię ſerdeczną z nim łączy miłośćią, że áż BOG od niego chce ſię ná czas oddálić: *Dimitte me ut iraſcatur furor meus.* Ale Moyżeſz táką Konjunkcyą ziednoczenia z Bogiem záwarł, że iey nigdy nie rozerwał, w tym naybárźiey poznáiąc y wyznáiąc TROYCĘ Swiętą. Mili Moyżeſzowie, Owieczki wam popowierzone w ſwoich trzymáiący rękách, naylepiey do goráiącego ná Ołtárzu przyſtąpićie BOGA, upilnuiećie wáſzych Owieczek, ieżeli podobna Konjunkcya z Bogiem u was znáydowáć ſię będźie, ieżeli na złych Fáráonow powſtáiąc, Apoſtolſkim Duchem *obſecra increpa*, gromić ich będźiećie: Ztákiego wyznánia wſzelkie ná was iák ná Moyżeſza ſpływáć będźie ſzczęście, iáko mowi Gwilhelmus Pá-

K rıſien-

riſienſis, *beatum & beatiſſimum me credo Domine, ſi te ſentio eſſe mecum, tædet me mei, & odio ipſe mihi ſum, quoties ſentio me eſſe tecum, quandiu ſum tecum, ſum etiam mecum, non ſum autem mecum, quamdiu non ſum tecum, & væ mihi, quotiescunq; non ſum tecum.* Stáráć nam ſię potrzebá żeby záwſze byliśmy z nim á BOG z námi.

Exodi 3. W wielkich mizeryách zoſtáiący Lud Izráelſki, wybierá ſię z Moyżeſzem ná oddánie ofiáry BOGU ſwoiemu, tymi od Wodzá ſwoiego záchęcony słowy: *Dominus DEUS Hebræorum vocavit nos, ibimus viam trium dierum in ſolitudinem ut immolemus Domino DEO noſtro,* ná ktore słowá komentuiąc S. Auguſtyn ták mowi: *tres dies non incongruè poſſumus dicere Patrem, Filium, & Spiritū Sanctum, quia & Pater dies, & Filius dies eſt, & Spiritûs S. dies eſt, & hi tres unus dies, quid ergo mirum ſi hoc ſacrificium niſi trium dierum via perficitur,* naylepiey Lud Izráelſki wyznał TROYCĘ Swiętą, łącząc ſię przez oddáną ofiárę BOGU, iednego słońcá trzy dni upátruiąc, właśnie iákby drogę wáſzę z Hoſzczy do Kodniá trzy mile w ſobie zámykáiącą opiſáną, dokąd iák ná Swięte mieyſce wielkiemi łáſkámi słynące ná Ofiárę idąc, ábyśćie w troiákiey liczbie w TROYCY Jedynego wyznáwáli BOGA,

dokąd

dokąd was Moyżeſz wáſz, czuły o zbáwieniu wáſzym Páſterz Wielmożny Jmć: X. Infułat nie trzy dniową ále trzymilną prowádźi drogą, ábyśćie ſię tám przy zupełnych odpuſtách, káżdego ſię mieśiąca odpráwuiących, ćiáłem Chryſtuſowym pośiliwſzy, mocnemi byli, y w tym przyłączeniu wieczney miłośći naylepiey z ludem Izráelſkim przy oddánych tám Ofiárách, w TROYCY Jedynego wyznáwáli BOGA. Tąć drogą udáwał ſię wielki Kośćiołá Bożego Doktor Auguſtyn Swięty, ktorego y teraz ſerce (*teſte Jordano de Saxonia*) ná wſpomnienie tych słow: *Sanctus Sanctus* wyſkákuie, iákby Duchá w ſobie miáło, miłośći ſerdeczney BOGA *in loco amoris* záwártego. Sercá w marnośći świátá utopione, przynámniey dźiś dokument wiecznego z iednoczenia z Niebem pokáżćie. &c.

ALe naylepſzym mi dowodem ná tym mieyſcu ieſt reprezentowány w Dobroczynnośći ſwoiey Nayiáśnieyſzy Máieſtát Páná náſzego Miłośćiwego AUGUSTA wtorego, ktory *innumeras numerat laudes, grandesq; triumphos*, nie tylko z odebránych z ták wielu nieprzyiáćioł tryumfow, ále z oſobliwey ku Nayświętſzey TROYCY miłośći, ktorą wedle Piſmá Swiętego słow naylepiey

wyráźił, *faciamus hominem ad imaginem & similitudinem noſtram*; naypierwiey ſámego śiebie w przyięćiu wiáry Kátolickiey Rzymſkiey, łącząc z Przedwiecznym Oycem, Nayiáśnieyſzego Krolewiczá z nieſtworzonym Synem BOGA, á teraz przy pozwoleniu w Sáxonij, wolnego Religij náſzey exercitium, Dźiedźiczne, Páńſtwo ſwoie z Nayświętſzem Duchem nie rozerwaną łącząc w Wierze Swiętey miłośćią, ktorego Swiątobliwego uczynku *pēnata fama; currit ad Æthyopes, & aduſtos ſolibus Indos, curritet ad extremos hominum Japonasq́, Sinasq́, currit & ad populos, humano ſangvine paſtos*, Y iák Apoſtolſkiey zárlrwośći maxima; *in omnem terram exivit ſonus eorum, & in fines orbis terræ verba eorum &c.* Niech ſię z tym nie bárdzo ſzczyći Boleſław Chrobry, że z miłośći ku ſwoim, Ludzką wizytuiąc w miáſtách mizeryą, potym polá obſzedſzy, táką żyzność zá błogoſłáwieńſtwem BOGA przynioſł & *uberrimam meſſem ut copia menſuram excederet.* Nayiáśnieyſzy Máieſtát podczas głodu przy wizyćie ſwoiey w Wárſzáwie ná ſublewácyą mizernych ludźi, y na kármienie łáknących, wielką ſummę Czerwonych złotych wyſypáwſzy Chryſtuſá w nich upátruiąc, *quidquid minimis ex his feciſtis mihi feciſtis.* Chrześćiáńſkiey

áńſkiey miłośći Koniunkcyą uczyniwſzy przy ſolenney teraz w Saxonij Páńſtwá ſwoiego wizyćie, *uberiorem* nád Boleſłá-wá *meſſem* bo nie proſtych kłoſow, ále wybornego Wiáry Swiętey náśiawſzy źiárná, źniwá wielkiego Kośćiołowi Bo-ſkiemu ſpodźiewáć ſię káże &c. Zárobił ſobie ná wielką pochwałę Mártius Curti-us u Ciceroná, ktory ſię od miłośći Nie-bá, y BOGA ſwoiego, oraz Oyczyzny ko-cháney Samnickim nie dáwſzy odmowić Posłom, z wielką odpowiedźiał rezolucyą: *mementote me, nec acie vinci, nec pecunia cor-rumpi poſſe, neq; enim præclarum eſt aurum habere, ſed ijs qui aurum habent imperare*; myśliłá ponięcąd niedowiárſtwá adheren-cyá o podobnym ſpoſobie, ále ſámym u-słyſzáłá ſkutkiem od Nayiáśnieyszego Má-ieſtátu: *mementote me nec acie vinci, nec pe-cunia corrumpi*: wczym nayświękſzą Kon-iunkcyą z Bogiem w TROYCY Jedynym pokázuie. Ale y przy teráznieyſzym ſo-lenney Introdukcyi W. J. X. Infułatá A-kcie, nie mnieyſza wydáie ſię ku Chwały Boſkiey rozſzerzeniu miłość, kiedy ſwo-iey uſtępuiąc Kollácyi tuteyſzego benefi-cium, w rękách dyſpozycyą onego JA-SNIE WIELMOZNEGO JMći. Páná JANA FRYDERYKA SAPIEHY KA-SZTELANA Trockiego, ſkłádáiąc wie-

cznemi czáſy do Inſuły Kodeńſkiey przyłącza, tego świádkiē Dobrotliwy Máieſtátu Páńſkiego ná tákową Inkorporácyą Przywiley z Káncelláryey Więkſzey W. X. L. Roku 1713. dniá 19. Czerwcá nádány, á potym w tymże Roku dniá 12. Lipcá *tam delegatâ Apoſtolicâ, quàm hic Ordinariâ* JASNIE WIELMOZNEGO ALEXANDRA WYHOWSKIEGO Biſkupá Łuckiego, *omni forma juris* umocniony *authoritate*, ná koniec od wſzyſtkich ſtánow Rzeczypoſpolitey zgromádzonych Konſtytucyą Seymu przeſzłorocznego *pacificationis irrevocabiliter* ſtwierdzony: w ten ſens: A ponieważ ná pomnożenie Chwáły Boſkiey &c. *acceſſit regia noſtræ pietatis*, ku temu mieyſcu Obrázem MATKI Boſkiey ſławnym wielce ſłynącemu *liberalitas*, iżeśmy Plebánią Hoſzczáńſką *collationis Regiæ &c.* Tedy Przywiley náſz ná to wydány: Zá zgodą wſzech ſtánow ápprobuiemy, y pomienioną Plebánią do Inſułácyi Kodeńſkiey *perpetuò* inkorporuieiemy. Co zá pochwaleniem obrázu tego *In Diplomate* fundácyi y miłym wſpomnieniem od KLEMENSA XI. teraz, á dáwnych czáſow od Urbáná VIII. zá drogi prezent SAPIEZYNSKIEMU Domowi ofiárowánego, Jaśnie Wielmożny Jmć. X. IOACHYM Hrábiá Przebendowſki

wſki Biſkup Łucki, y Brzeſki teráźnieyſzy, do áktuálnego ſkutku przywiodł, y z uſt Herbownego kleynotu ſwoiego wychodzącym Krzyżem, Páſterſką dał benedykcyą, inſtytuowáwſzy W. Jmći X. Inſułátá Kodeńſkiego ná to beneficium, iáko iuſz do pomienioney Infuły wiecznie *incorporatum* dla záchęcenia y rozſzerzenia większey Chwały BOGA y Honoru MARYI, gdźie *firmius haud ullo Crux ſtetit ante loco*, Zá co mu tuteyſze mieyſce bije czołem, te powtárzaiąc słowá: *ſemper honos nomenq; tuum laudesq; manebunt*. A ten Swiętey Akcyi proceder nie zmordowáná około Chwáły Bożey Apoſtolſká prácá, y codźienne o Jey pomnożenie ſtáránie ſpráwiło, y wyiednáło, JASNIE WIELMOZNEGO J. M. Páná JANA SAPIEHY, KASZTELANA Trockiego, ktorego Swiątobliwych Akcyi w rozſzerzeniu honoru MARYI, wieki doſkonále wypiſáć nie potráfią: *Nulla poteſt ætas Præſidis acta loqui*, wieczna tylko zápiſáná pámięć to náſtępuiącym głośić będźie wiekom z Poëtą: *Utq; viret ſemper laurus, nec fronde Caducâ Carpitur, æternum ſic habet ille decus*. Y ták wyráźiwſzy Koniunkcyą ná ſobie TROYCY Nayświętſzey, KROL Jegomość iáko *Pater Patriæ*, Jáśnie Wielmożny

KASZTELAN *ut filius*, á pełen Duchá Boſkiego, Jáśnie Wielmożny Jmć X. BISKUP Łucki *ut Spiritus Domini*, tych trzech w iedney upátruiąc Koniunkcyi przyznáć może, że naylepiey Nayświętſzą wyznáwáią TROYCĘ, To ſobie zá wielką poćiechę máiąc, że *in ſolida Petra* w ręku Twoich *Wielmożny Jnfułaćie* to ſkłádáią beneficium: *Tu es Petrus & ſuper hanc Petram ædificabo Eccleſiam meam*, Bo cnoty twoie, promocya Nábożeńſtwá co raz więkſzego, fundámentem nowey edyfikácyey y wſzelkiego zbudowánia zoſtáią, ktorego názwáć mogę *Gemmam Infulatorum*. Podáieć Goſpodáruiąca tu N. TROYCA Klucze, *tibi dabo claves* ábyś Jey do Niebá żywego *ad Cælum animatum Mariam, ad Tabernaculum Sanctiſſimæ Trinitatis*, podczas przyłączenia tego benficium, w Kodniu otworzył, mowiąc; *Cælum ad nos ſpectat, cælum ſpectemus neceſſe*. Tám Skárb BOG w TROYCY Jedyny złożył, przy Goſpodárſtwie ANNY Swiętey w Kodeńſkim Kośćiele, iáko mowi S. Brigitta: *Venerabilis Anna Omnipotentis DEI Gazophilacium, quia ipſius Theſaurum ſibi ſuper omnia amabilem recondebat*; toć do ſwoiego Skárbu w tey Koniunkcyi dobrze náleży TROYCA S. ba, y *ſimile ſimili gaudet*, tám ziemſká

Troy-

Troyca ANNA, JEZUS, y MARYA, nigdy bez Oycá, Syná, y Nayświętszego nie zostawáłá Duchá, toć &c. Zkąd wam náuká żebyśćie wszyscy tey dochowywáli Konjunkcyi częstym Nábożeństwem támto náwiedzáiąc mieysce, gdźie chorzy zdrowie, konáiący żyćie, wedle relácyi Hystoryczney támtego Obrázu odbieráią, czego świádkiem JAŚNIE WIELMOŻNY JMć. P. JAN SAPIEHA KASZTELLAN TROCKI, iuż konáiący do żyćia przywrocony, MIKOŁAY SAPIEHA HRABIA *in Codno extremè* choruiący, á ofiáruiący się do Obrázu, *repentè* do dáwnych przywrocony śił; Szláchćic Korycki tonący tám się ofiáruiąc, od niewidáney nigdy, znáć z Niebá zesłaney osoby wyratowány; Mijám, iáko ten Obráz pod czas Konflágracyey cáłego Kośćiołá gdy wszystko pogorzáło nie nárusszony został, iáko podczas Inkursyi nieprzyiaćielá rabuiącego, Kośćioł y Obrázy rośćináiącego, ten niewidźiány od nich był zá sprawą BOGA, niech sáme świádczą bogáte Wotá, niech Jan Kázimierz z pod grobowych odezwie się Lochow Krol Polski, iák go MARYA salwowáłá dla tego że w Kodniu Jey náwiedzáiąc Obraz, bogáte oddał Votum; Jey się oddáiąc. Ja Nierozdźielną Was, tám w Imię

M N.

N. TROYCY prowadząc Koniunkcyą, to ná záchęcenie Was ponáwiam: *Hæc est adversis commune in rebus asyllum cuilibet, huc dico confuge, tutus eris &c.*

UWáżmy przy dokończeniu mowy mo iey, czyli ták nieoddźielnie nigdy w wieczney Koniunkcyi, wyznáiemy N. Troycę iáko ow cudowney urody Młodźian, w Hystoryczney opisány relácyey, tęn nád morzem się przechodząc od Czárnoxiężniká zwiedźiony, do Lucyperá w postáci Xiążęćia, przy ássistencyi zostáiącego przyprowádzony, kędy go niecnota ná wieczną temu oddáwał służbę, Pobożny głosem wielkim záwołá Młodźian: *famulus DEI Patris sum, famulus DEI Filij sum, famulus Spiritûs S. sum*, ná ktore słowá wszystká owá Piekielná zginełá apparencyá, á iemu ná błotách pozostáłemu, trzy Cyrkuły wyrázáiące TROYCĘ S. ukáwszy się, ná dobrą wyprowádźiły drogę, że się nierozdźielnie łączył z Nayśw: TROYCĄ. Kiedy nas złość czártowská dla grzechow nászych podobną reprezentácyą zastrászyć y zgubić zechce. Będźiemysz mieć tákie szczęśćie, Assistencyi BOGA nászego! będźiemysz mogli mowić: *famulus DEI Patris sum*, ktorzy cáłym żyćiem nászym, przysługą świátu wiążemy się. A to przy nas BOG iest mowi Apostoł

ſtoł S. *Acto:* 17. *non longè abeſt ab unoquoq; noſtrûm, in ipſo enim vivimus, movemur & ſumus*, mowi Pan JEZUS, 1. *Jan:* 5. *tres ſunt qui teſtimonium dant in cælo, Pater Verbum, & Spiritûs S. & hi Tres unum ſunt*, świádczyć Oćiec będźie iák ſię z námi przez wyprowádzenie nas z niczego łączyć chćiał, świádczyć będźie Męká JEZUSOWA, iák nas Syn Boſki więzámi miłośći ſwoiey do śiebie ćiągnął, á świat odrywał: *trahit quemq; ſua voluptas*; świádczyć będźie Duch S. iák wielkiemi łáſkámi nas obowięzował, w Sákrámentách mowiąc: *Dirupiſti vincula: dixiſti non ſerviam*, y więc że milſzy nam przemiiáiący świát będźie z ktorym ſię łączemy niżeli BOG? żebyśmy go w tey wyznáwáli Koniunkcyi. tego ſługámi będąc *& Patris & Filij &c.* Wołá u Auguſtyná S. ſtworzenie wſzyſtko *cælū & terra clamant facta ſumus, interrogavi terram, mare, abyſſos, reptilia reſponderunt, non ſumus DEUS tuus, quære ſuper nos*, więc mowię do was co S. Máwilia do S. Edmundá Syná ſwego do Mátemátycznych myślą y cáłym ſobą przywiązánego Cyrkułow, innemu trzy, iák ieden prezentuiąc, y názywáiąc pierwſzy Oycem, drugi Synem, trzeći Duchem S. rzekłá: *hiſce de inceps figuris fili mi intentus eſto, omiſſis iſtis quibus te occupas*, świát bogáctwá cyfrá to

M2 *abſq;*

absq unitate álbo *unione* z Bogiem nic nie wáżą. Zábawiáliśmy śię do tych czas niemi, więc przenieśmyż śię ſerdeczną miłośćią do tych cyrkułow, począt-ku y konca ſzczęśćia náſzego niemáiących. Czyńmy ták, iák czynił Krol Jágełło słomkę w ręce ſwoie biorąc ná trzy częśći ią rozdźielał, łącząc śię nierozdźiel-nie z TROYCĄ S. trzy Prowincye ſwoie wielką Polſkę Oycu Przedwiecznemu, máłą Polſkę Synowi Bożemu, á wielkie Xięſtwo Litewſkie Nayświętſzemu oddał Duchowi, ſupplikuiąc áby to Kroleſtwo, iedno w wolnośći zoſtáiące, wtrzech Pro-wincyách wyrážáiące N. TROYCĘ ni-gdy śię od BOGA nie odłączáło. Ták my y fizyczne Kroleſtwo náſze, y morálne, Wolą, Pámięć, y Rozum, ćiáło, Duſzę y unią, ktorym pánowáć powinniśmy ofiá-ruiąc BOGU, ſupplikuymy, żeby ták te Prowincye náſze ziednoczone z Bogiem były, ábyśmy gdy śię z tym świátem dźie-lić będźiemy, ná cáłą wieczność od BO-GA śię nie oddźielili, w tym go wy-znáiąc y poznáiąc, żeśmy Oycá, Syná, y Duchá Nayświęt-ſzego ſtworzenie,

AMEN.